

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ І КОНЦЕПЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

**зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(шифр і назва спеціальності)**

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, кафедра
політичної економії

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д.е.н., проф. О.Є. Попов

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
“25” квітня 2016 року, протокол №9

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни «Історія економічних теорій і концепцій» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 75 % (112 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни «Історія економічних теорій і концепцій» включає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;
- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;
- контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль І. Економічна думка епохи доринкових та нерегульованих ринкових відносин						
1.	Тема 1. Предмет і	Здатність визначати закономірності розвитку	Пошук, підбір та огляд	9	Презентація,	Основна [1,2,5,8]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
	завдання дисципліни	світової та вітчизняної економічної думки та загальної спрямованості еволюції економічної науки; універсальних та спеціальних методів пізнання ІЕТК; її функцій, завдань та категоріального апарату	літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою		доповідь	Додаткова [5,6,8, 14,16, 19,24]
2.	Тема 2. Економічна думка Стародавнього Світу і Середньовіччя. Меркантилізм	Здатність визначити особливості та закономірності еволюції економічної думки Стародавнього світу, Середньовіччя й епохи меркантилізму, а також значення здобутків її видатних представників	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [1,2,5,8] Додаткова [2,6,8,10 ,12,14,19]
3.	Тема 3. Класична школа політичної економії (КШПЕ)	Здатність визначити особливості генезису та еволюції КШПЕ, особливості її предмету та методології дослідження, принципи періодизації, а також значення здобутків видатних представників кожного з етапів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	10	Презентація, доповідь	Основна [1,2,5,8] Додаткова [5,6,8, 10,11,12, 17, 19]
4.	Тема 4. Еволюція класичної політичної економії в першій половині XIX ст. Завершення класичної традиції	Здатність визначити причини загасання класичної традиції в 30 - 40-х рр. XIX в., особливості еволюції політекономії у Франції, Англії й США, а також теоретичні здобутки її видатних представників	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [1,2,5,8] Додаткова [5,6,8,10 ,12,14,17 ,18]
5.	Тема 5. Критичний напрям політичної економії	Здатність визначити особливості генезису та еволюції критичного напрямку ПЕ, усвідомлювати предмет та методологію дослідження, а також значення здобутків його видатних представників	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [1,2,5,8] Додаткова [6,8,10,1 2,17,19]
6.	Тема 6. Виникнення і розвиток марксистської економічної теорії	Здатність визначити особливості генезису та еволюції марксистської економічної теорії, усвідомлювати предмет та методологію дослідження, а також значення здобутків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за	10	Презентація, доповідь	Основна [3,4,5,7, 9] Додаткова [2,5,6, 8,10,14,1

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
		її видатних представників	заданою тематикою			1,15,18]
7.	Тема 7. Виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька національна політекономія	Здатність визначати особливості генезису та еволюції альтернативної школи ПЕ, усвідомлювати предмет та методологію дослідження, а також значення здобутків її видатних представників	Пошук, підбір та огляд літ. джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	10	Презентація, доповідь	Основна [3,4,5,7, 9] Додаткова [2,5,6, 8,10,14,1 8,19]
Разом за змістовим модулем I 66						
Змістовий модуль II. Учення та напрями економічної думки кінця XIX – початку XXI століття						
8	Тема 8. Маржиналізм. Становлення неокласичної традиції в економічній теорії	Здатність надавати загальну характеристику досягнень представників маржиналізму	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [3,4,5,7, 9] Додаткова [3,5,6, 7,8,10,11, 14,17,19]
9	Тема 9. Загальна характеристика розвитку економічної теорії у XX ст.	Здатність визначати основні складові та особливості розвитку економічної теорії у XX ст.	Пошук, підбір та огляд літ. джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [1,2,4,5, 7,9] Додаткова [5-8,10, 14,19,24]
10	Тема 10. Кейнсіанство та його особливості в різних країнах	Здатність визначати особливості генезису та еволюції кейнсіанського напрямку ЕТ, а також значення здобутків його видатних представників	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [2,4,5] Додаткова [2,5,6, 7,8,10, 12,14,19, 21,22, 24,25]
11	Тема 11. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм	Здатність визначати особливості генезису та еволюції неокласичного та неоліберального напрямів ЕТ, а також значення здобутків їх видатних представників	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [1,2,3,5, 8,9] Додаткова [2,6,7, 8,10,12,1 4,16,19, 23]
12	12. Інституціоналізм	Здатність визначати особливості генезису та еволюції інституціонального напрямку ЕТ, а також значення здобутків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення	10	Презентація, доповідь	Основна [2,3,4,5] Додаткова [2,5,6,

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
		його видатних представників	практичних завдань за заданою тематикою			7,8,10,12,14,19,20,27]
Разом за змістовим модулем II		10				
Разом за навчальною дисципліною		20				

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних (семінарських) занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних (семінарських) занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практич. (семін.) занять	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2					Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	ЗПЗ10	ЗПЗ11	ЗПЗ12	
Максимальна кількість балів	8	8	8	8	9	9	8	9	8	8	8	9	100

ЗПЗ – завдання для практичних (семінарських) занять за темою.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

3. Рекомендована література

Основна

1. Економічна історія: навчальний посібник / І.Ф. Лісна та ін. – Харків: вид. ХНЕУ, 2012, - 244 с.
2. Історія економіки та економічної думки: навчальний посібник. / Г.М. Григорян та ін. – Харків: вид. ХНЕУ, 2010. - 316с.
3. Кліменко О.М. Макроекономіка : навч. посіб. / О.М. Кліменко та ін. [за заг. ред. О.М. Кліменко]. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 259 с.
4. Колесніченко І.М. Інституціональна економіка. / І.М. Колесніченко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2014. – 210 с.
5. Колесніченко І.М. Сучасні економічні теорії: конспект лекцій / Х. : ХНЕУ, 2010. – 163 с.
6. Ліберманівські читання - 2012:економічна спадщина та сучасні проблеми // під заг. ред. В.С. Пономаренка, М.О. Кизима, О.Г. Зими. Х. : ІНЖЕК, 2012. – 276 с.
7. Національна економіка : навч. посіб. / Н.І. Бережна, М.С. Бріль, Л.В. Єфремова, О.М. Кліменко. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 199 с.
8. Павленко А.Ф., Савчук В.С., Зайцев Ю.К. Основи економічних знань : підручник Х. : Фоліо, 2014. – 761 с. – (іл.).
9. Попов О.Є. Мікроекономіка: навч.-практ. посіб. / О.Є. Попов та ін. [за заг. ред. О.Є. Попова]. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 335 с.

Додаткова

1. Бартенев С.А. История экономических учений в вопросах и ответах: Учебно-методическое пособие. – М. : Юристь, 1998. –192 с.
2. Бартенев С.А. Экономические теории и школы (история и современность): Курс лекций. – М. : БЕК, 1996. – 352 с.
3. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе: Пер. с англ. – 4-е изд. – М. : Дело ЛТД, 1994. – 720 с.
4. Всемирная история экономической мысли: В 6-ти т. / МГУ им. М.В. Ломоносова / Под ред. В.Н. Черковца. – М. : Мысль, 1987 – т.1, 607 с; т.2, 574 с.; т.3, 606 с.; т.4, 590 с.; т.5, 604 с.; т.6, 580 с.
5. Злупко С. М. Історія економічної теорії: Підручник. – 2-ге вид., - К. : Знання, 2005. – 719 с.
6. История экономических учений: Учеб. пособие для студентов высших экономических заведений. / Под ред. В. С. Автономова и др. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 784 с.
7. История экономических учений (современный этап): Уч-к. / Под общ. Ред. А.Г. Худокормова. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 720 с.
8. Історія економічних учень: Підручник: У 2-х ч. / За ред. В. Д. Базилевича. – 3-є вид. – К. : Знання, 2006. – Ч. 1. – 582 с. – Ч. 2. – 575 с.

9. Костюк В.Н. История экономических учений: Учебн. пос. – М. : Центр, 1997. – 294 с.
10. Майбурд Е. М. Введение в историю экономической мысли. От пророков до профессоров. – М. : Дело, Вита-Прес, 1996. – 544 с.
11. Негиши Т. История экономической теории: Уч-к / Под ред Л. Л. Любимова и С.С. Автономова. – М. : АО «Аспект Пресс», 1995. – 462 с.
12. Сурин А.И. История экономики и экономических учений. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 200 с.
13. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник. – 2-е вид. – К. : Знання – Прес, 2001. – 514 с.
14. Ядгаров Я.С. История экономических учений: Учебник для вузов: 4-е изд. – М. : ИНФРА-М, 2002. – «Серия «Высшее образование» – 480 с.
15. Абалкин Л. Марксово наследие и современная экономическая наука (круглый стол) // Вопросы экономики. – 2005. – №1. – С. 87 – 132; №2. – С. 118 – 140.
16. Азрилиян А. Большой экономический словарь / Под общ. ред. А. Н. Азрилияна. – 2-е изд. – М. : Институт новой экономики, 1997. – 856 с.
17. Бункина М.К. Монетаризм. – М. : АО «ДИС», 1994. – 80 с.
18. Жид Ш., Рист Ш. История экономических учений: Пер. с франц. – М. : Экономика, 1995. – 544 с.
19. Історія економічних вчень. Конспект лекцій / Грігорян Г.М., Сіроштан М.А., Українська Л.О. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2003. – 252 с.
20. Історія економічних вчень: Навч. посібник / В.М. Двірських, Н.В. Шибаєва та ін. За ред. Архієреєва С.І., Решетняк Н.Б. – Третє видання (стереотипне). – Харків: НТУ «ХП», 2004. – 216 с.
21. Мочерний С. В., Довбенко М. В. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка). Навч. пос. / За ред. С. В. Мочерного. – Львів: «Новий Світ», 2008. – 480 с.
22. Нуреев Р.М. Институционализм: прошлое, настоящее, будущее // Вопросы экономики. – 1999. – №1. – С. 125 – 131.
23. Носова С.С. Пути выхода из экономического кризиса: модели мультипликатора и акселератора. – М. : Изд-во Рос. экон. академии, 1993. – 346 с.
24. Осадчая И. Эволюция кейнсианства в условиях «консервативного сдвига» // МЭМО. – 1990. – №9. – С. 43 – 54.
25. Попов Г. Восстание против кейнсианства: Милтон Фридмен // Вопросы экономики. – 1989. - №12. – С. 139 – 146.
26. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли / Пер. с англ. – М. : Прогресс, 1968. – 564 с.
27. Стиглиц Дж. Ю. Альтернативные подходы к макроэкономике: методологические проблемы и некейнсианство // МЭМО. – 1997. - №5. – С. 48 – 60, №6. – С. 54 – 64, №7. – С. 60 – 72.
28. Хаусман Д. Экономическая методология в двух словах // МЭМО. – 1994. - №3. – С. 27 – 34.

29. Шаститко А. Е. Фридрих Хайек и неoinституционализм // Вопросы экономики. – 1999. - №6. – С. 43 – 53.

30. Степаненко, Н.О. Економіка добробуту : навч. посіб. / Н.О. Степаненко. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 154 с.

3.3. Електронні ресурси

1. Крупнейшая энциклопедия по истории экономической мысли от New School University (NY) – [Ел. ресурс] – Режим доступу: <http://homepage.newschool.edu/het/> – Заголовок з екрану.

2. Лукша П.О. Самовоспроизводство социально-экономических систем. Монографія / [Ел. ресурс] – Режим доступу: http://www.luksha.ru/index_r.html – Заголовок з екрану.

3. Полтерович В.М. Кризис экономической теории. Доклад на научном семинаре Отделения экономики и ЦЭМИ РАН "Неизвестная экономика". – [Ел. ресурс] – Режим доступу: // <http://finmarket.base.net/download/publication/00007.shtml#3#3> – Заголовок з екрану.

4. Салменниemi С. Теория гражданского общества и остсоциализм – [Ел. ресурс] – Режим доступу: www.ecsocman.edu.ru – Заголовок з екрану.

5. Cato Institute. Books & Publications – [Ел. ресурс] – Режим доступу: <http://www.cato.org/publications> – Заголовок з екрану.